

H. P. Blavatskyn salaisuus

Pekka Ervastin esitelmä 9/1 1910

Mieleni minun tekevi puhua H. P. Blavatskystä vähän toiselta kannalta kuin viime kerralla. Viime sunnuntaina katselimme häntä aivan kuin syrjästä, maailman silmillä, puhuimme siitä, kuinka epäilty, parjattu, paneteltu hän oli. Nyt tahtoisin vähän kertoa, mikä hän oli teosofiselta kannalta, katsoa, kuinka Madame Blavatsky on ymmärrettävä salatieteellisesti. Tämä voi monen mielestä ehkä tuntua sadulta, mutta kuitenkin tahtoisin siitä puhua, koska siitä jo on meidän aikanamme lupa puhua.

Kuten ne, jotka ovat lukeneet teosofista kirjallisuutta, tietävät, ei meidän maailmamme salatieteellisesti katsoen suinkaan ole sitä, miksi materialistit sitä kuvailevat, ei suinkaan liioin sitä, miksi useimmat protestanttiset kristityt sitä luulevat, nimittäin jonkinlainen aineellinen näkyvä maailma, jonka takana on ainoastaan Jumala, vaan se on maailma, jonka suurin osa on näkymätöntä, maailma, joka on kansoitettu kaikenlaisilla älyolentoilla atomisieluista korkeimpiin jumaliin asti, maailma, jonka takana vasta viime kädessä on itse Jumaluuden suuri salaisuus. Meidän aurinkokuntamme – samoin kuin kaikki muutkin aurinkokunnat ja kaikki maailmat – ei ole niin helposti määriteltä, ei ole vain näkyvä maailma, jonka takana on itse Jumala, vaan se on näkyvä maailma, jonka takana viime kädessä on aurinkokunnan Jumala, Logos, korkein johtaja, luoja, isä, mutta Hänen ja tämän näkyvän maailman välillä on lukemattomia joukkoja kaikenlaisia henkiolentoja. Tämä on salatieteellinen, teosofinen käsitys maailmasta ja aurinkokunnasta, että Jumalan ja meidän näkyvien olentojen välillä on olemassa henkimaailma täynnä

kaikenlaisia eri kehitysasteilla olevia henkiolentoja. Nämä henkiolennot johtavat maailmaa, ovat tämän näkyvän maailman takana Jumalan palvelijoina, Jumalan käskyn täyttäjinä, ja jos me tahdomme saada todellisen kuvan meidän aurinkokunnastamme, niin meidän täytyy ajatella, että se on jonkinlainen valtio, pyhä valtiojärjestelmä. Ihmiset tässä näkyvässä maailmassa, eläimet j. n. e., pyrkivät myös vaistomaisesti järjestäytymään. Jos ihmiset tahtovat jotakin saada aikaan, niin he järjestäytyvät, he ymmärtävät, että järjestäytymisen laki auttaa heitä. Sentähden ihmiset ovat järjestäytyneet yhteiskunniksi, vaikkakaan nämä yhteiskunnat eivät ole ollenkaan hyvin järjestettyjä, eivät ole sellaisia, kuin me voimme kuvitella, että hyvin järjestetyt valtiot olisivat. Kuitenkin aivan luonnon pakosta, elämän pakosta, ihmiset pyrkivät järjestäytymään. Tämä johtuu siitä, että itse elämä, meidän aurinkokuntamme, on pyhä valtio, jonka korkein johtaja on aurinkokuntamme Jumala, mutta jonka virkamiehinä, ministereinä on kaikennäköisiä olentoja. Eräs joukko näistä, muutamat näkymättömän maailman olennot, joilla on erityinen tehtävä ihmiskuntamme ja sen historian suhteen, on se ryhmä, jota me kutsumme ihmiskunnan opettajiksi, Mestareiksi, Salaiseksi Veljeskunnaksi. On olemassa sellaisia olentoja, joita me kutsumme Mestareiksi ja joiden erityisenä tehtävänä tässä suuressa valtiossa tämän maan päällä on johtaa ja ohjata tämän ihmiskuntamme ja myös eläinkunnan j. n. e. henkistä kehitystä, etenkin ihmiskunnan. On olemassa ryhmä sellaisia olentoja, jotka erityisesti johtavat ihmiskuntaa. Tämä on Salainen Veljeskunta. Tähän Salaiseen Veljeskuntaan kuului alussa – silloin kun maapallomme ihmiset kaikki olivat kehittymättömällä asteella – ja sen perustivat ihmiset, kehittyneet olennot, opettajat toisesta maailmasta, Venus-maailmasta, jossa ihmiskunnan kehitys oli jo mennyt niin pitkälle, että se oli voinut synnyttää tällaisia olentoja. Nämä siirtyivät yhden suuren olennon johdolla tänne

ja perustivat ihmiskunnan salaisen kasvatustoimen. Ja senjälkeen on se valvonut ihmiskunnan historiaa, ohjannut kaikkia sivistyksen ja kulttuurin ilmauksia. Siitä on pitkiä aikoja, miljoonia vuosia, ja siitä saakka on se johtanut ihmiskunnan historiaa. Nämä olennot ovat juuri ihmiskunnan historian johtajia ja he olivat ensin kaikki Venuksesta tulleita. Mutta sitä myöten kuin ihmiskuntamme on kehittynyt, on siihen Salaiseen Veljeskuntaan liittynyt olentoja myös meidän ihmiskuntamme piiristä, toisia toisten jälkeen. Satoja, tuhansia, miljoonia ehkä on jo tullut Salaisen Veljeskunnan jäseniksi, niin suuri määrä, että tästä Salaisesta Veljeskunnasta jo ovat lähteneet toisiin maailmoihin useimmat Venuksesta tulleet opettajat. Ainoastaan tuo kaikkein suurin, Melkisedek, Sanat Kumaara, on vielä jäljellä; hän vielä uhrautuu ihmiskunnan eteen, mutta nyt siinä on enimmäkseen meidän ihmiskuntamme ihmisiä, jotka ovat siksi pitkälle kehittyneitä, että he voivat täyttää tämän tehtävän, olla nuorempien veljiensä näkymättöminä auttajina.

Sieltä päin he ohjaavat ihmiskunnan kulkua, historian tapahtumia. Me luulemme täällä, että me teemme historian, että meidän kuninkaamme ja keisarimme luovat historian, että suuret kansanliikkeet, yleiset mielipiteet historian luovat. Mutta itse asiassa me kaikki olemme kuin nukkeja teatterinäyttämöllä, ja sen takana ovat toiset voimat johtamassa. Jokainen ihminen, joka on vähän syvemmälle tunkeutunut elämän salaisuuksiin, usko, ettei hän ole se, joka ohjaa elämäänsä, vaan että on olemassa jotakin johdatusta. Hän huomaa omassa elämässään, kuinka sen takana on ihmiskunnan kehityskulku korkeampien voimien ohjattavana. Ja kaikkein suurimmat ja syvällisimmät filosofit uskovat, että maailman takana on näkymätön voima. He puhuvat Jumalan kädestä, he uskovat, että Jumala ohjaa ihmiskunnan kehitystä. Itse asiassa juuri nämä salaiset veljet, täydellisyyteen kehittyneet ihmiset, ovat ne, jotka johtavat ihmiskunnan

kehitystä. He pysyvät, kuten tiedämme, enimmäkseen salassa, näkymättömässä, sentähden, että heidän opetukseensa ei kuulu mikään pakko, he eivät millään tavalla saa vastustaa Karmaa, nousta ihmiskunnan Karman yläpuolelle, s. o. muuttaa niitä seurauksia, jotka itsestään syntyvät ihmiskunnan teoista, mutta he saattavat vähän niitä ohjata; he saattavat silloin tällöin päästää näkyviin jonkun jäsenen omasta Veljeskunnastaan, joka muistuttaa ihmisille eräitä totuuksia, joita se on unohtanut, taikka voi päästää sisästä päin vaikuttamaan suuria voimavirtauksia, jotka täyttävät ihmiskunnan ilmapiirin määrättyillä ajatuksilla, niin että ihmisiin tarttuu määrätynlaisia opinioita, mielipiteitä, mutta muuten he eivät saa millään tavalla pakottaa ihmisiä toisiin tekoihin, kuin mitkä lähtevät suorastaan heidän karmastaan ja heidän omasta vapaasta tahdostaan, niin vähässä määrin vapaa kuin ihmisen tahto vielä onkin.

Nämä suuret johtajat ja Mestarit, jotka seisovat ihmiskunnan takana, kuten tiedämme, lähettävät silloin tällöin jonkun suuren lähettilään perustamaan uuden uskonnon, ja me tiedämme, että ne, joita kutsumme Mestareiksi, saavat aina huostaansa jonkun uuden uskonnon; joku heistä saa tehtäväkseen pitää huolta jostakin uudesta uskonnosta ja tulee tavallaan vastuunalaiseksi Salaisen Veljeskunnan edessä kaikista niistä ihmissieluista, jotka hänen uskontoonsa joutuvat, vaikka ihmiset syntyvätkin jälleen, niin että tänä päivänä voivat kuulua yhteen uskontoon, mutta huomenna mahdollisesti toiseen. Mutta toiselta on ihmisiä, jotka syntyvät monta kertaa samaan uskontoon. Jos ihminen on saanut syvän herätyksen jostakin uskonnosta, silloin hän syntyy siihen takaisin tai ainakin tulee erityisellä tavalla sen uskonnon Mestarin huolenpidon alaiseksi; se ihminen tulee sitä Mestaria seuraamaan. Jos hän taas syntyy toiseen uskontoon, niin sinä aikana kuin hän on tuossa toisessa uskonnossa, hän on ulkopuolella tuon edellisen Mestarin vastuunalaisuutta.

Mutta varsinainen suhde Mestarin ja opetuslapsen välillä alkaa vasta silloin, kun ihminen on saavuttanut sellaisen kehitysasteen, että hän tahtoo kulkea jonkun Mestarin jäljessä.

Mutta on olemassa vielä korkeampiakin olentoja kuin Mestarit. Ihmiskunnan koko kehitystä johtamassa on joku vielä korkeampi olento. Te olette lukeneet tästä. Häntä kutsutaan Boodhisattvaksi. Jokin Boodhisattva on johtamassa jonkun juurirodun kehitystä ja usein Hän itse, tällainen korkeampi johtaja jossakin juurirodussa, on pannut toimeen uskonnot, mutta Hän on voinut jättää sen tehtävän myös muille. Nykyinen Boodhisattva on olento, joka johtaa ihmiskunnan koko kehitystä nykyaikana, ja Hänen aloitteestaan perustettiin kyllä meidän n. s. kristinuskomme. Se oli Hän, joka kolme vuotta käytti Jeesuksen ruumista. Mutta Jeesus oli silloin toinen, opetuslapsi Jeesus, joka sittemmin on kehittynyt Mestariksi ja saanut Boodhisattvalta huolenpidon kristinuskosta. [Esitelmäjäljennökseen on tähän kohtaan merkitty sulkumerkkien väliin huomautus: „P. E:n kanta muuttunut myöhemmin.“ Tallentajan huomautus.] Tässä on esimerkki siitä, mikä suhde saattaa vallita korkean Boodhisattvan ja jonkun erityisen Mestarin välillä.

Nyt tiedämme – ja ne teistä, jotka ovat lukeneet tuon kirjan „Uuden ajan aamunkoitteessa“, myös tietävät – että me elämme siinä merkillisessä ajankänteessä, että ennen pitkää on synnyttävä kuudes juurirotu, ja ennen sitä on Pohjois-Amerikassa muodostuva kuudes alarotu. Itse asiassa olette voineet sanomalehdistä huomata, että tieteellisessä maailmassa on vallalla mielipide, että Pohjois-Amerikassa on muodostumassa uusi rotu; että ihmiset, jotka sinne muuttavat, tulevat aivan kuin toisenlaisiksi, saavat muutamia yhteisiä ruumiin ja sielun ominaisuuksia, joita ei ole entisillä roduilla. Se ei ole uusi juurirotu, sillä sen synty on salaperäisempi, vaan uusi alarotu, johon vedetään kaikenlaisia ihmisiä eri kansoista – ainakin tällä kertaa vedetään yhteen kansoista. Henkinen

ilmapiiri on siellä Amerikassa täytetty erilaisella fyysillisellä magnetismilla; se ei vaikuta välittömästi fyysillisesti, vaan sisästä päin. Salainen Veljeskunta on täyttänyt siellä ilmapiirin erikoisella magnetismilla, niin että ihmiset tulevat vilkkaiksi, ahkeriksi, erilaisiksi olennoiksi, kuin mitä he ovat olleet tässä vanhassa homehtuneessa Euroopassa. Tätä asiaa, uuden alarodun ja myöhemmin uuden juurirodun syntymistä Pohjois-Amerikassa, on jo kauan aikaa valmisteltu. Itse asiassa on täytynyt jo kauan aikaa valmistaa tässä vanhassa Euroopassa ihmisiä siihen, että he tahtovat muuttaa täältä pois. Se kuuluu silloin luonnollisesti pitkälliseen menettelyyn; täytyy saada ihmiset haluamaan pois näistä oloista johonkin uuteen. Mehän tiedämme, että siirtolaisuus sinne on tapahtunut vapaaehtoisesti. Ihmiset ovat heränneet näkemään, kuinka nurjat olot ovat Euroopassa, heitä on vainottu uskonnollisista syistä j. n. e., niin että he sen vuoksi ovat lähteneet täältä pois uusiin, parempiin oloihin. Kuinka tämä on aikaansaatu? Juuri kaikenlaisilla uskonnollisilla liikkeillä, salaisilla vaikutuksilla, jotka ovat omiaan herättämään ihmisten sieluja. Salaisen Opin kolmannessa osassa sanotaan nimenomaan, että 13. vuosisadalla syntyi Tibettiin Tshong-Ka-Pa, eräs hyvin korkea olento. Jos luemme tarkasti Salaista Oppia, huomaamme, että hän oli juuri Boodhisattva eli Kristus, ja hän antoi tällaisen käskyn, joka on vielä kirjoitettuna olemassa: „Nyt tästä lähtien täytyy aina vuosisadan lopulla lähettää Veljeskunnasta joku jäsen länsimaiden valkoisten barbaarien luo heitä herättämään.“ Hänen käskyänsä tietysti ehdottomasti totellaan näkymättömässä maailmassa, sen pyhässä valtiossa ei tule kysymykseen mikään tottelemattomuus, vaikka ei olekaan minkäänlaista pakkoa, sillä kaikki tekevät vapaaehtoisesti sen, mitä käsketään. Me huomaamme, kuinka tämän käskyn nojalla Euroopassa aina joka vuosisadan lopulla on tapahtunut henkinen sysäys, tavallisesti jonkun Salaisen Veljeskunnan

fyysillisellä tasolla olevan salaisen Veljen välityksellä, alkaen Christian Rosenkreutzista 14. vuosisadalla. Hän on muodostanut ne salaiset veljeskunnat, jotka hänen mukaansa ovat saaneet nimensä. Minkä tähden ne olivat salaisia? Osaksi sentähden, että niistä asioista, joista Salainen Veljeskunta puhuu, ei silloin voinut puhua julkisesti, koska olosuhteet olivat sitä laatua, että ne estivät. Tiedämme, kuinka pimeä oli keskiaika siinä suhteessa. Joka vähänkin syvemmin tahtoi puhua, joutui heti vainon alaiseksi. Täytyi siis vaikuttaa salaisesti, yksityisesti, saada ihmiset tulemaan veljeskunnan luokse.

Mutta toinen syy veljeskunnan perustamiseen oli se, että ihmisten piti vähitellen tottua veljeyden tunteeseen, tottua veljelliseen auttamiseen, tottua velvollisuuksiin, jotka eivät koskeneet ainoastaan omaa perhettä ja omaa sukua, vaan ensi aluksi niitä vieraita, jotka kuuluivat samaan veljeskuntaan. Me tiedämme, kuinka nämä salaiset veljeskunnat ovat olleet sillä tavalla järjestetyt, että niiden jäsenet auttoivat toisiaan myöskin ulkonaisesti, taloudellisesti. Jos joku joutui pulaan, niin hän sai aina apua muilta. Sellainen menettely on tavallinen näissä järjestöissä.

Christian Rosenkreutz oli korkea olento, Jeesuksen auttaja, joka erityisesti sai tehtäväkseen johtaa näitä sysäyksiä. Hän on tunnettu aivan toisella nimellä teille, mutta se jääköön. Hän oli Salaisen Veljeskunnan jäsen, ihminen, joka jo oli saavuttanut määrätyn asteen kehityksessään, ja hän syntyi aina jälleen vuosisadan toisensa perästä, ja on tätä nykyä kehittynyt Mestariksi. Me saamme julkisesti ilmoittaa hänen nimensä, sillä siitä on puhuttu teoksessa „Kristinuskon salainen puoli“. Hänen nimensä on kreivi Saint Germain. Sitä ennen hän oli esiintynyt nimellä Francis Bacon, ja silloin kirjoittanut kaikki Shakespearen merkilliset näytelmät. Tiedämme, että Englannissa on paljon tutkittu näitä asioita, ja ihmiset ovat julkisesti enimmäkseen vakuuttuneita siitä, että William

Shakespeare ei ole itse kirjoittanut merkillisimpiä draamojaan, vaan Francis Bacon. — Ja on salatieteellisesti totta, että se on tämä sama olento, Christian Rosenkreutz, joka sittemmin syntyi Baconina ja Saint Germainina, eli kulki sillä nimellä eri maissa Ranskan vallankumouksen edellä ja niinä aikoina. Tämä sama olento on nyt Mestari. Tällä samalla Rosenkreutzilla on aina ollut auttaja, vaikka hän on aina pysynyt salassa. Tämän auttajan nimen voi kyllä tavata historiallisissa asiakirjoissa entisiltä ajoilta, mutta me tunnemme hänet aivan nykyajalta, vaikka toisella nimellä, sillä hän oli juuri H. P. Blavatsky. He olivat toimineet salaisissa veljistöissä aina ennen, pitkinä vuosisatoina, mutta 18. vuosisadalla ennen Ranskan vallankumousta he päättivät koettaa jotakin uutta. He tiesivät, että vähitellen tulisi aika, jolloin täytyy julkisesti puhua eräistä asioista, jolloin Euroopassa täytyisi taas muistuttaa eräistä totuuksista, täytyisi ihmisille puhua, että he ovat kaikki veljiä. Siitä ei oltu uskallettu puhua kirkoissa; se oli silloin salaista munkkiveljeyttä. Ei mitään sellaisia aatteita voitu keskiajalla levittää, vaikka se sisältyi kristinuskoon. Mutta me tiedämme, että Ranskan vallankumouksen aikana saattoi niistä puhua, ja jo sitä ennen esiintyi filosofeja, jotka niistä asioista puhuivat ja toivat ilmi, mitä ihmisten mielissä liikkui. Nyt me tiedämme, että yhteiskunnalliset olot ennen Ranskan vallankumousta olivat mitä hirvittävimmit täällä Euroopassa. Ihmiset olivat jaetut kahteen luokkaan, toiset olivat ylimyksiä, todellisia ihmisiä, toiset kuin eläimiä, sellaisia, jotka olivat luodut näitä ylimyksiä varten, heitä elättämään, heitä käsillään kantamaan. Jokainen ihminen, joka syntyi yläluokkaan, kasvoi vaistomaisesti tähän käsitykseen, että alemmat eivät oikeastaan olleet samassa määrin ihmisiä kuin he; he olivat orjia. Tähän käsitykseen ihmiset syntyivät ja kasvoivat. Me tiedämme, minkälaisessa ylellisyydessä elivät nuo ylhäisemmät ihmiset. Mitä meidän päiviemme olot ovat niihin verrattuina. Silloin

todella saattoi viettää hurjaa ja ylellistä elämää, ja silloin todella kansa eri maissa sai kantaa mitä hirveintä taakkaa, sai kärsiä mitä hirveintä sortoa ja tietämättömyyttä. Tuo vanha esimerkki on niin kuvaava: kun ylimyksellä oli kiire, hänen vaunujensa ajaja istui hevosten selässä ja ajoi miltei sellaista vauhtia kuin meidän junamme, ja jos silloin tuli lapsi tai eläin vastaan, niin ei siinä väistytty, vaan yli ajettiin. Oli tavallista silloin, että ihmisiä jäi hevosten jalkoihin. – Tämä yksi esimerkki kuvaa, miten ihmiset olivat jaetut kahteen luokkaan. – Salainen Veljeskunta näki tämän ja tiesi, että tästä kaikesta seuraa jotakin hirveätä, siitä täytyy jotakin seurata, sillä sorto aina kehittää sorretuissa kostonhalua. Niin kauan kuin ihmiset eivät vielä ole kehittyneet jumalihmisiksi, Kristuksiksi, niin heissä luonnollisesti herää kostonhalu, jos heitä sorretaan. Tämän Salainen Veljeskunta tiesi, ja se tiesi, että sen tehtävä on kuitenkin herättää vähän ihmistunteita, vähän veljeyttä ihmiskunnassa. Ne, jotka olivat saaneet tämän tehtäväkseen, olivat koettaneet toimia ja vaikuttaa salaisten veljistöjen avulla, mutta sitten he ajattelivat: ei, nyt lähenee jotakin hirveätä, suuret verenvuodatuksot, nyt meidän täytyy koettaa vaikuttaa ylimyksiin, kuninkaihin ja keisareihin; elleivät he ajoissa muuta oloja, niin heidät perii turmio ja samalla koko kansa syöksyy onnettomuuteen. Sentähden huomaamme, että Saint Germain oli ihminen, joka diplomaattina esiintyi Euroopan hoveissa. Saa ainakin sen käsityksen, että hän keisareille ja kuninkaille koetti vakuuttaa, että rauhalliset keinot olisivat parhaita, eivät sodat. Hän koetti herättää heitä näkemään, että yhteiskunnalliset olot olivat hyvin kurjat, että pitäisi koettaa niitä muuttaa. Kerrotaan, kuinka hän Ranskan kuninkaalle ja Marie Antoinetille näytti – samoin kuin eräs toinen, Cagliostro – mitä tulisi tapahtumaan, että heidän omat päänsä katkaistaisiin, elleivät he ajoissa ottaisi muuttaakseen vähän oloja, mutta he puhuivat kuuroille korville. Vallassa olijat eivät ymmärtäneet, mitä heidän rauhaansa sopi. Louis XVI oli

hyväsydäminen, mutta tyhmä; hän ei ymmärtänyt, ja vaikka hän olisi ymmärtänytkin, ei hänellä riittänyt innostusta eikä voimaa, hän oli liian heikko. Me tiedämme, ettei näistä kehoituksista seurannut muuta kuin hirveä verenvuodatus, ja sitten vallankumouksia ympäri maailmaa. Ei sillä saatu aikaan, mitä oli toivottu; eivät olot muuttuneet ruusunhohteisiksi, niinkuin Ranskan vallankumouksen alussa toivottiin, päinvastoin tiedämme, että meidän päiviemme valtiolliset olot ovat taas mitä kurjimmalla kannalla.

Mutta kuitenkin saatiin edes jotakin aikaan. Aina kun ihmisveri vuotaa, saa se aikaan jotakin: suuremmalla, vastustamattomalla voimalla leviävät aatteet, jotka ovat olleet verenvuodatuksen aiheuttajia, Kuitenkin salatieteellisesti katsoen se oli suuri vararikko, koska ei oltu voitu estää tätä verenvuodatusta. Tämä painoi etenkin H. P. Blavatskyn sydäntä, ja kun Saint Germain kehittyi Mestariksi, eikä siis voinut julkisesti esiintyä 19. vuosisadalla, kun taas oli jatkettava työtä, niin valittiin H. P. Blavatsky, ja hän sai nyt yksin esiintyä Salaisen Veljeskunnan edustajana maailmassa, ja silloin hän tietysti tuosta epäonnistuneesta yrityksestä oppineena päätti, että nyt on aloitettava aivan toisesta päästä. Ei ollenkaan nyt sekoteta asiaan politiikkaa, ei millään tavalla koeteta vaikuttaa valtiomiehiin, vaan vedotaan ihmisyksilöihin, heidän sydämiinsä, heidän järkeensä; ilmoitetaan muutamia suuria totuuksia ja vedotaan ihmisten sisäiseen haluun ja tahtoon päästä totuuteen, toteuttaa itsessään veljesrakkautta. Nyt vedotaan ainoastaan siihen, ja sentähden Madame Blavatsky aina, kun häneltä kysyttiin, mitä hän ajatteli sosialismista, osoitti kauheasti pelkäävänsä kaikkea, mikä voi vähänkin vivahtaa verenvuodatuksen tai pakkoon ja poliittiseen taisteluun. Hän sanoi: „Minä en usko sosialismiin, joka ottaa, vaan ainoastaan siihen sosialismiin, joka antaa.“ Ei siis sellaiseen antamiseen, joka olisi saatu aikaan pakolla tai niin, että yksityisesti koetetaan vaikuttaa johonkin ihmiseen,

vaan siihen sosialismiin, joka saadaan aikaan siten, että aatteet leviävät kaikkien ihmisten luo, niidenkin, jotka istuvat ylhäisten istuimilla, että he ymmärtäisivät, mitä elämä on; näkisivät, mikä tehtävänsä on. Tätä hän uskoi, ja tätä teosofia tahtoo opettaa, se tahtoo herättää kaikkia ihmisiä. Se ei käänny minkään kansanluokan puoleen, ei sano: minä tahdon erikoisesti sinua auttaa, vaan se auttaa kaikkia. Se sanoo jokaiselle ihmiselle: sinun täytyy ymmärtää, mikä on veljeys.

Muistatteko sitä merkillistä yötä Ranskan vallankumouksen aikana, jolloin kaikki istuivat kokoontuneina ja silloin, sinä yönä, päättivät luopua kaikista etuoikeuksistaan. Se oli suuren innostuksen, suuren veljeyden yö. Se loppui siihen, mutta se näytti kuitenkin, mitä ihmisen sisässä on, mitä ihmisen sisässä voi liikkua, mikä suuri innostus voi vallata ihmiset, jos vaan kosketellaan heidän sydämensä kieliä.

Madame Blavatsky on siis teosofiselta kannalta katsoen adepti, Salaisen Veljeskunnan jäsen. — Kuka on Salaisen Veljeskunnan jäsen? Se, joka on vihkimyksen läpi kulkenut. Mitä se merkitsee? — Ensimmäinen vihkimys on se, jonka avain on Daana, rakkauden ja armahtavaisuuden avain. Rakkauden ja armahtavaisuuden on täytynyt herätä ihmisen sydämessä, ennenkuin hän voi lähestyä ensimmäistä vihkimystä, ja kun hän on sen vihkimyksen läpikäynyt, silloin hänen sydämessään todella asuu rakkaus ja armahtavaisuus, silloin hän on hävittänyt Antahkaranan; ja mitä se merkitsee? Se on silta ylemmän ja alemman ihmisminän, ylemmän minän ja alemman ymmärryksen välillä. Hän on hävittänyt tämän sillan, hänellä ei ole alempaa ymmärrystä, hän on sen hävittänyt. Hän on järkevä olento, hänessä on järki. Hän voi olla hyvin järkevä, mutta hänellä ei ole tavallista alempaa itsestä ymmärrystä, mikä on muilla ihmisillä. Hän ei ole suinkaan täydellinen ihminen, hän on vasta valmistunut kulkemaan ihmisen tiellä, hän on nyt ihmiskautensa alussa, mutta hän on kuitenkin hävittänyt eläimellisen ajatuksen, tuon,

joka laskee ja punnitsee, tähtäilee, millä tavalla hän voisi tyydyttää himojansa, joka asettaa ymmärryksen itsekkyyden palvelukseen. Siitä hän on luopunut, mutta muuten hän ei ole täydellinen.

Ja jos ajattelisimme, että Madame Blavatsky olisi vain yhdenkin vihkimyksen läpikäynyt – sillä kuinka monta vihkimystä ihminen on läpikäynyt, on salaisuus – siitä voi spekuloida. Jos hän on yhdenkin läpikäynyt, niin petollinen, laskeva, eläimellinen ymmärrys oli hänestä hävinnyt, sen hän oli itsestään hävittänyt. Täydelliset ihmiset ovat harvinaisia. Mestarit ovat täydellisiä, mutta ei missään ehdottomassa, rajattomassa merkityksessä, sillä heidänkin yläpuolellaan on korkeampia. – H. P. Blavatsky oli siis vihitty, adepti, teosofiselta kannalta katsoen, ja tämä merkitsee, ettei hän tietenkään olisi voinut olla millään tavalla petturi. Se, joka tuntee H. P. Blavatskyn ja nyt tapaa hänet näkymättömässä maailmassa, tietää – vaikkei hän osaisikaan sitä todistaa maailmalle, ja kaikenlaisilla papereilla, ulkonaisilla todistuksilla osoittaa, niinkuin maailma aina vaatii, se kun luottaa enemmän papereihin kuin mihinkään – että hän ei tehnyt kepposia. Hän tietää sisäisesti, ettei H. P. Blavatsky olisi voinut sitä tehdä, koska hän oli sitä mitä hän on. Mutta ei hän suinkaan ollut täydellinen. Mehän tiedämme, kuinka Mestaritkin sanoivat: „Ohoo, jos hän olisi filosofi niinkuin Marcus Aurelius, mitä hän voisikaan vaikuttaa, mutta tuollainen tulivuori – –.“

Hän oli ylhäinen venäläinen nainen, siis äärettömän hieno. Äärettömän herkkäverinen, intohimoinen, kuuma tunteissaan, vilkas kaikin puolin, intelligentti, älykäs, mutta rajua tunteissaan. Hän oli todella kuin tulivuori, ja sentähden tiedämme, että hän saattoi äärettömästi loukkaantua, suuttua, raivota. Juuri sentähden maailma sanookin: „Tuollainen profeetta! Mitä esimerkkiä hän näyttää?“ – Hänen tehtävänsä ei ollutkaan kaikenlaisissa pikkuasioissa näyttää mitään

esimerkkiä. Hänen tehtävänsä ei ollut näyttää, millaista on, kun ihminen ei koskaan suutu ja on kaikin puolin mallikelpoinen, vaan näyttää, millä tavalla ihmisen tulee palvelella, millä tavalla tehdä työtä ihmiskunnan puolesta. Muistakaamme, että hän oli sairaaloinen, että hänessä oli 17 sairautta; koko elämänsä ajan hän oli vaeltanut ympäri ja kärsinyt kaikenlaista sekä ruumiillisesti että sielullisesti.

Luuletteko, että kuka tahansa kirjoittaa sellaisen kirjan kuin „Isis Unveiled“? Siinä on täytynyt olla ahkera, kun on kysymyksessä ihminen, joka ei ole kirjailija, joka ei elämässään ollut kirjoittanut mitään. Tietysti hänen siinä on täytynyt uhrata voimansa, uhrata itsensä, olla uskollinen; sen me teosofit näemme aivan selvästi. Me näemme, kuinka hän todella on tehnyt työtä, uhrautunut, kuinka suuri hän oli ihmisenä, joskin poltti tupakkaa, kiroili ja suuttui. Mitä siitä! Meidän täytyy oppia huomaamaan ero ulkonaisen puhtauden ja sisäisen sydämen puhtauden välillä. Siis H. P. Blavatsky on meidän silmissämme aivan toinen kuin maailman silmissä, mutta ehdottomasti tulee aika, varmasti tulee aika, jolloin ihmiset ylipäänsä tulevat huomaamaan, mikä on ihmiskunnan elämä, mikä on ihmiskunnan historia, kuinka se kulkee eteenpäin, minkälaiset olennot siinä vaikuttavat. Silloin epäilemättä tullaan H. P. Blavatskyn nimi asettamaan niiden rinnalle, jotka ovat olleet ihmiskunnan auttajia ja pelastajia.